

Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella

Liisa Larja, Heikki Räisänen

Jatkuvan oppimisen seurantaryhmä, 2.4.2020

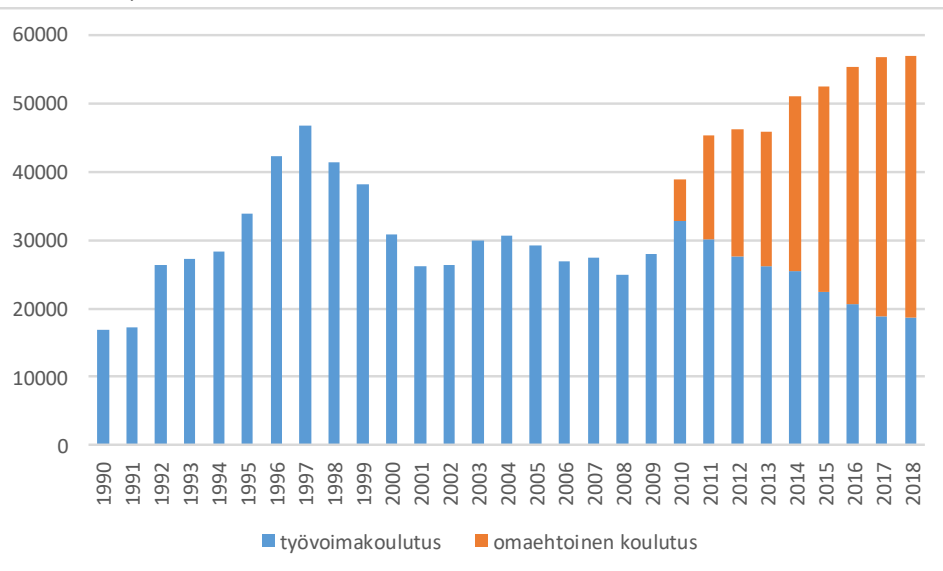

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

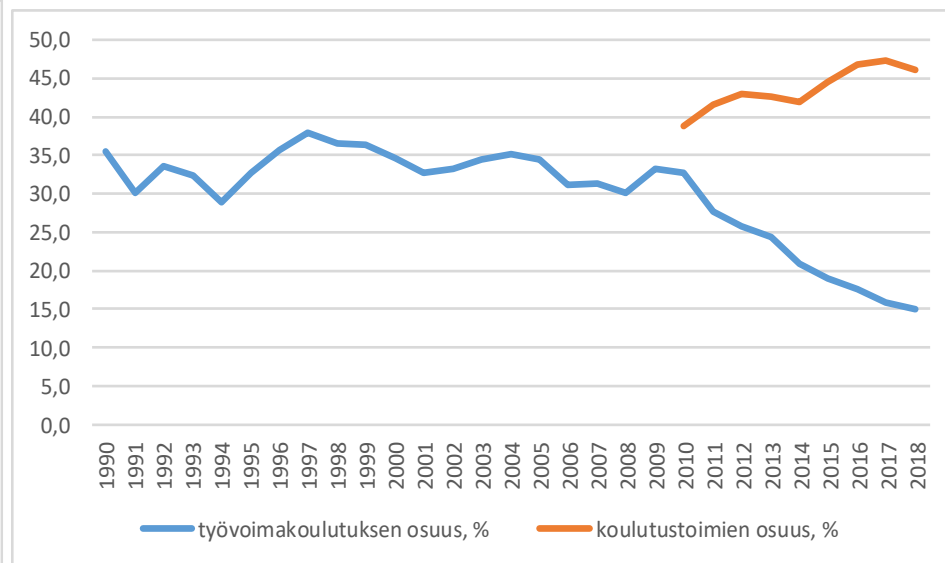
Omaehtoinen opiskelu lisääntynyt työvoimakoulutuksen kustannuksella

Kuvio 1. Työvoimakoulutuksen ja työttömyysetuudella tapahtuvan omaehtoisen opiskelun varannot v. 1990-2018, henkilöä (Lähde: Työpoliittisen aikakauskirjan tilastoliite)

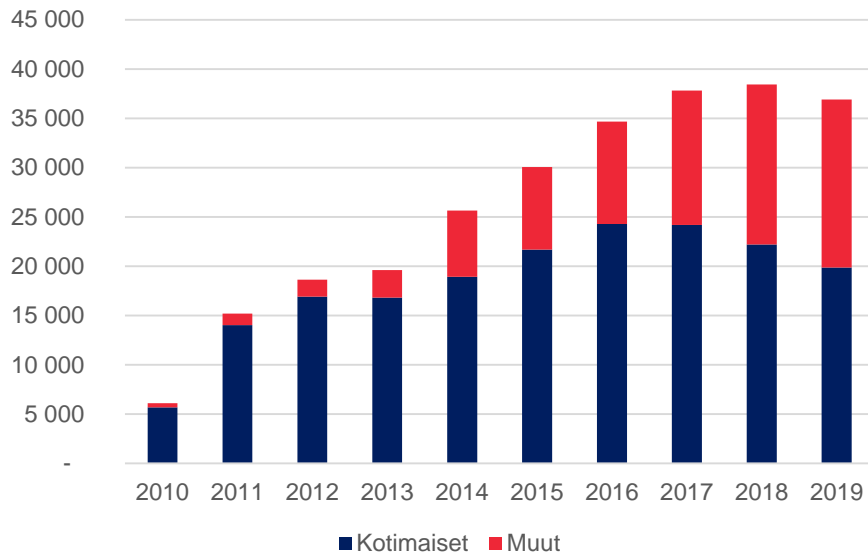
Kuvio 2. Työvoimakoulutuksen ja kaikkien koulutustoimien osuus aktiivintipalvelujen piirissä olevista v. 1990-2018, % (Lähde: Työpoliittisen aikakauskirjan tilastoliite, omat laskelmat)

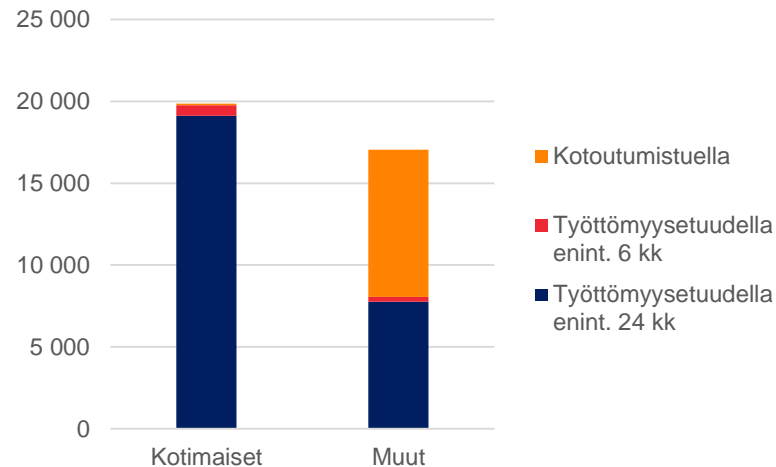
Kasvusta iso osa liittyy maahanmuuton lisääntymiseen

Kuvio 3. Omaehtoisessa opiskelussa olevat keskimäärin laskentapäivänä äidinkielen mukaan. (Lähde: Työnvälitystilasto)

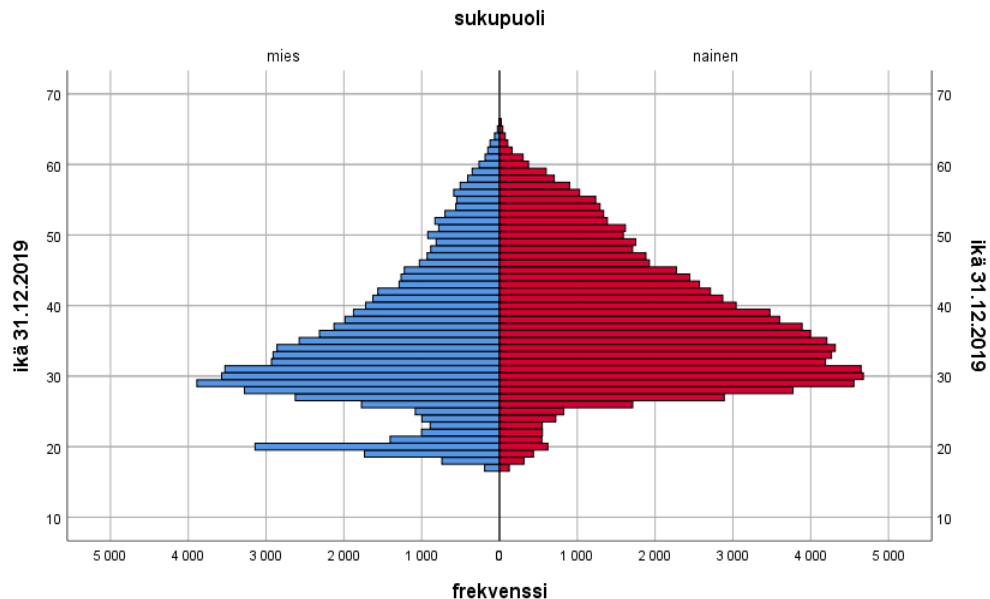
Kuvio 6. Omaehtoisessa koulutuksessa laskentapäivänä vuonna 2019 äidinkielen ja omaehtoisuuden perusteen mukaan

Opiskelijat nuoria. Kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvista 64 % naisia, vieraskielisistä 52 %

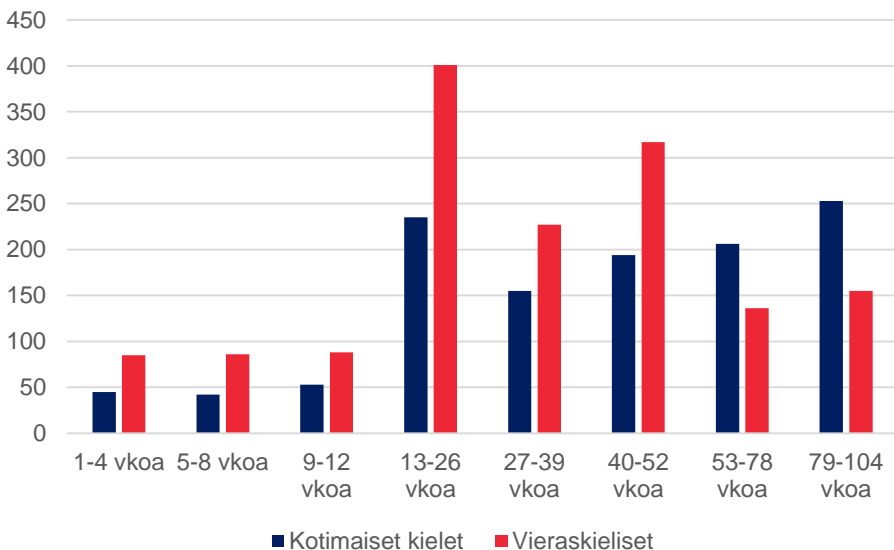
Kuvio 5. Omaehtoiseen koulutukseen osallistuvien sukupuoli ja ikä v. 2017-2020

Opiskelu pääasiassa pitkäkestoista, varsinkin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvilla

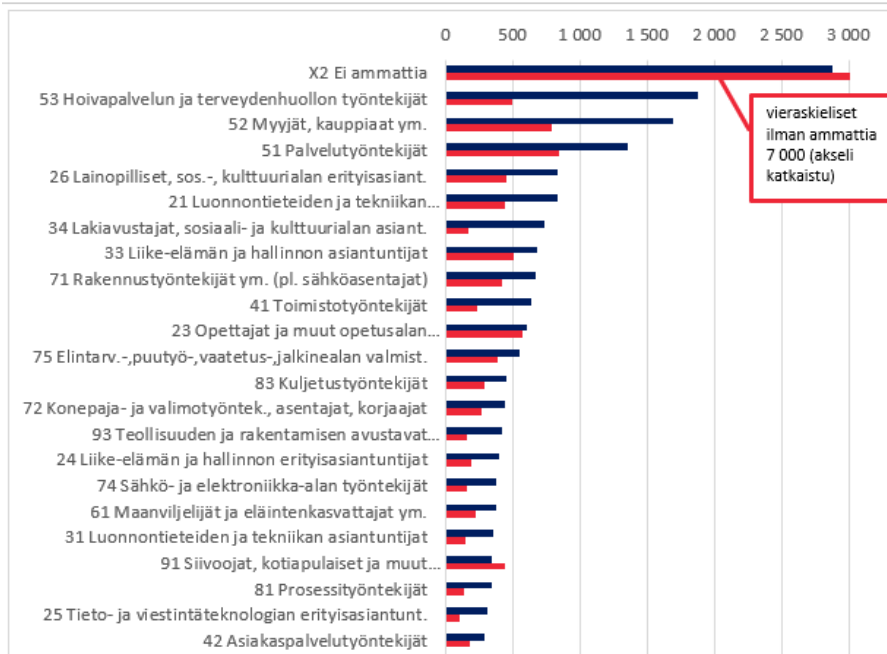
Kuvio 12. Omaehtoisesti työttömyysturvalla opiskelleiden 2019 päätyneiden jaksojen kesto äidinkielen ja iän mukaan

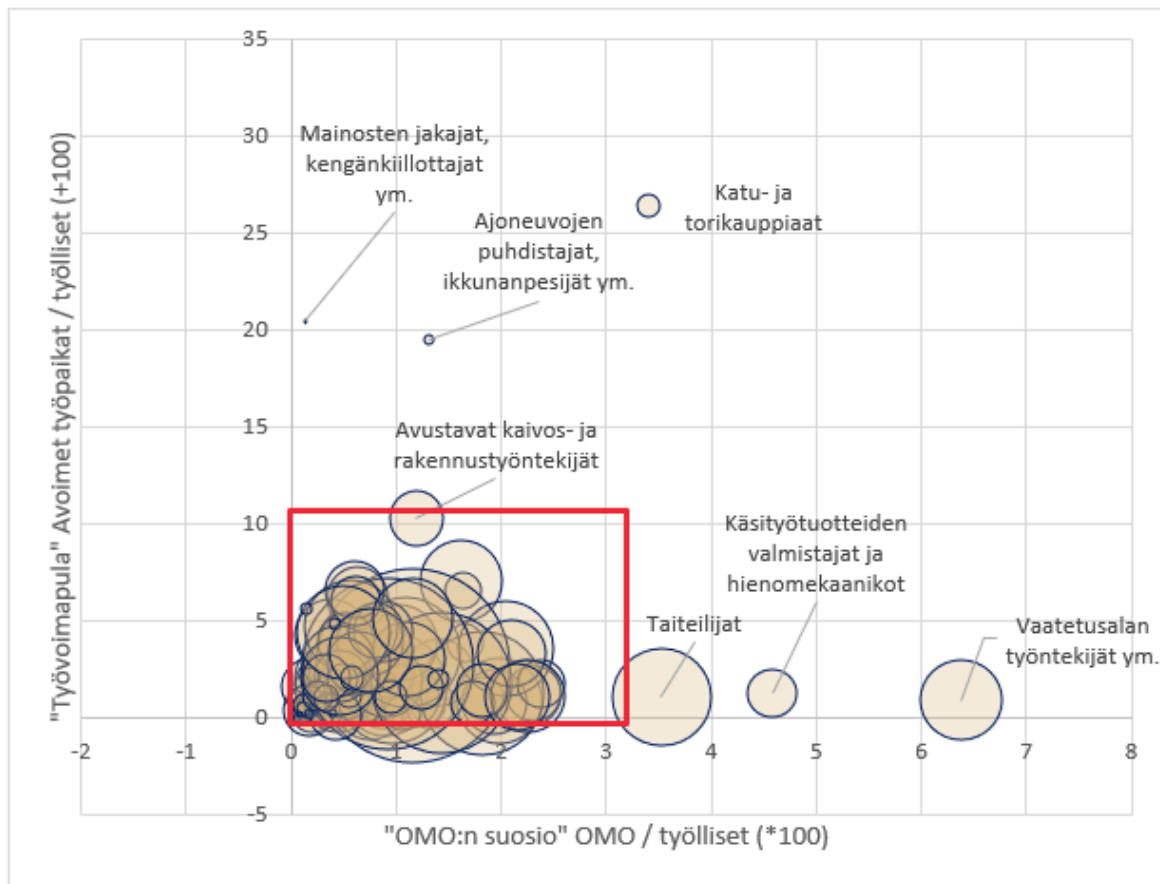
Yleisimmät lähtöammatit lähihoitajat, myyjät ja ravintolatyöntekijät

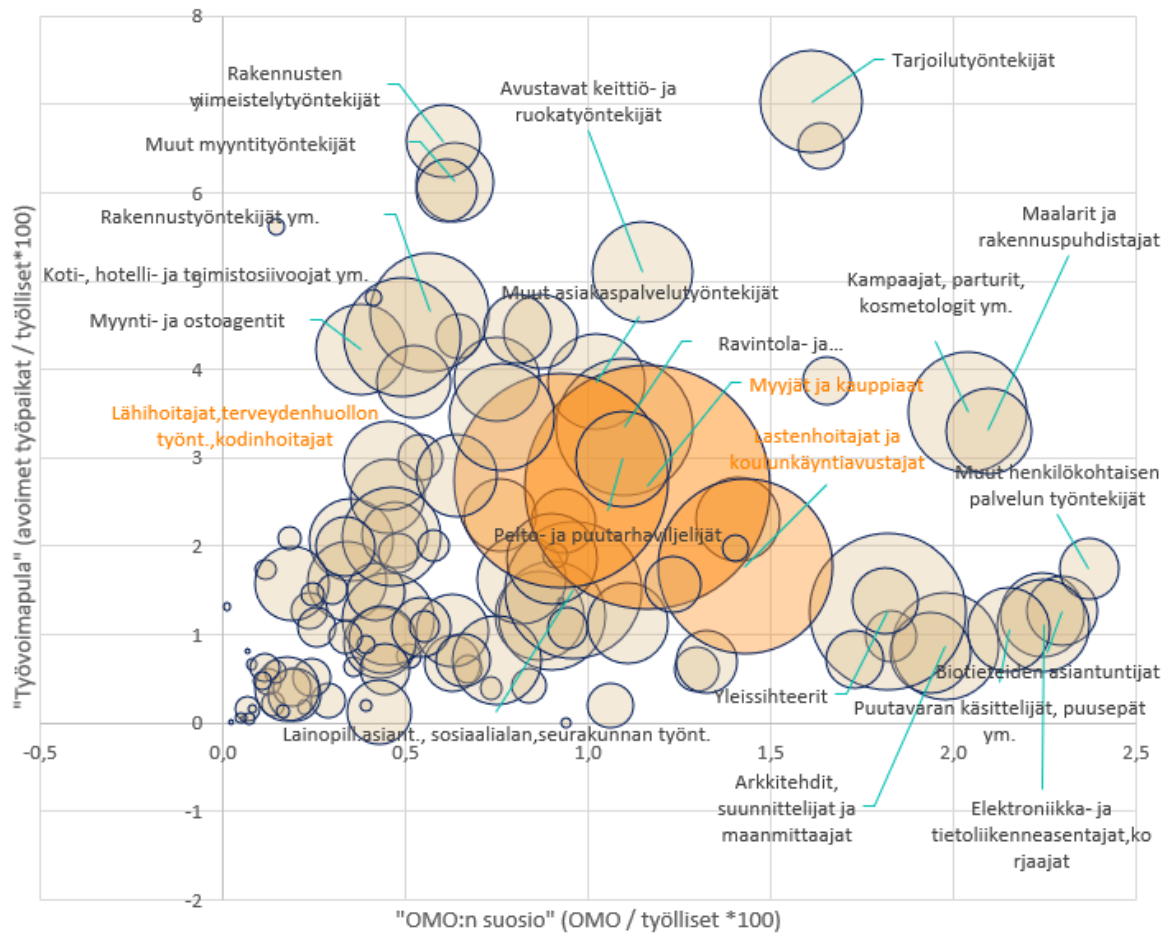

Kuvio 18. Omaehtoisesti opiskelevat ammatin ja äidinkielen mukaan, 2019 laskentapäivien keskiarvo

Kuvio 19. Omaehtoisesti opiskelevat ammattaittain ammatin koon (kuplan koko), työvoimapulan (y-akseli) ja OMO:n suosion (x-akseli) mukaan, äidinkielenään suomea ja ruotsia puhuvat

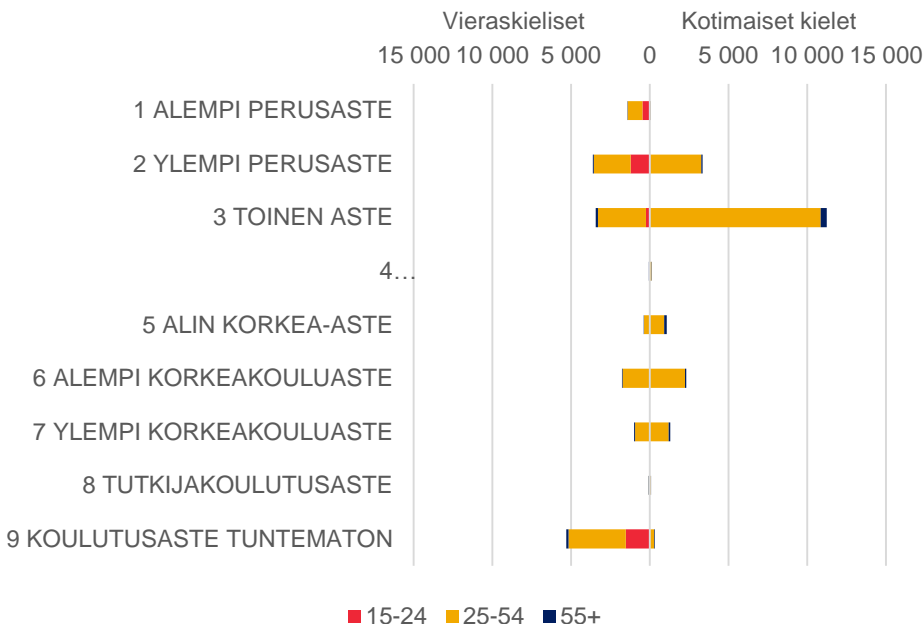

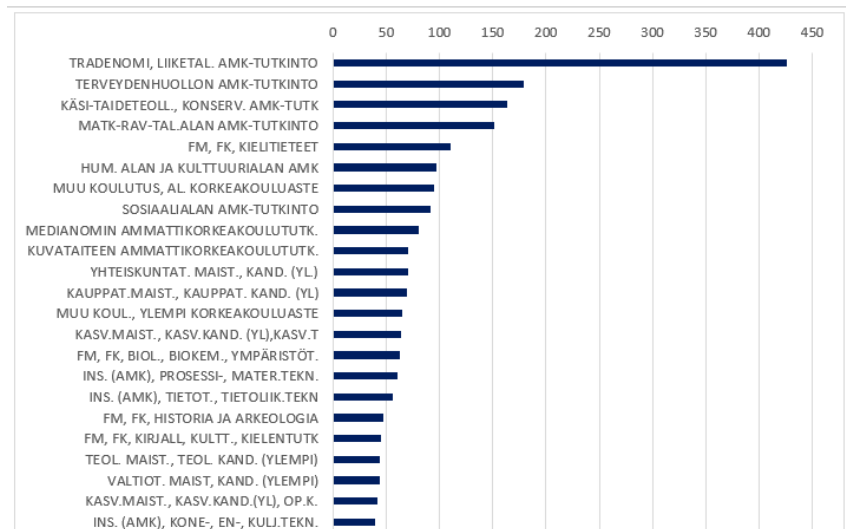
Omaehtoisesti opiskelevista 20 % korkeakoulutettuja

Kuvio 21. Omaehtoisesti työttömyysturvalla opiskelevat laskentapäivinä 2019 taustakoulutusasteen, äidinkielen ja iän mukaan

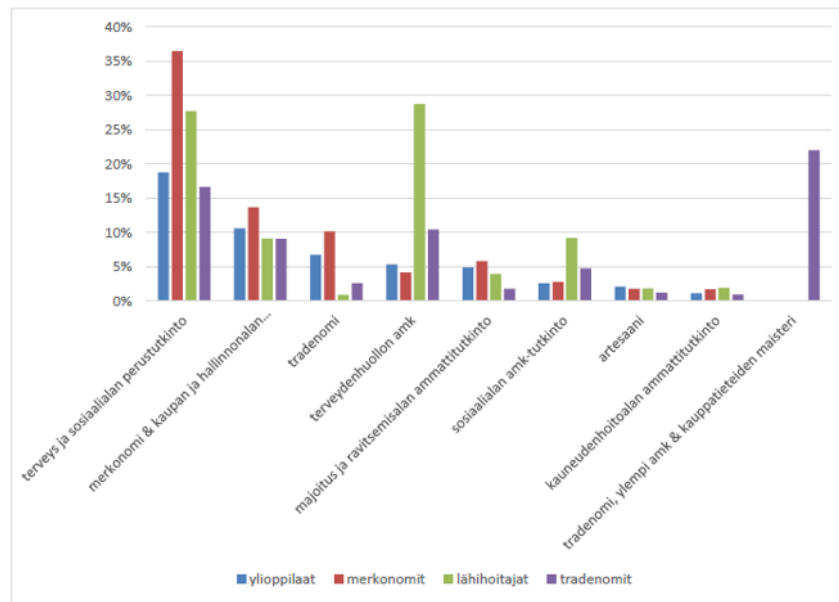
Kuvio 22. Omaehtoisesti työttömyysturvalla opiskelevat korkeakoulutetut taustatutkinnon mukaan, tutkinnot, joista vähintään 20 opiskelijaa, 2019 laskentapäivien keskiarvo

Sote-alalla liikkuvuus oman alan sisällä näyttää vaativan uutta tutkintoa (tai sen osaa). Moni myös pätevyityy vaativampiin tehtäviin

Kuvio 23. Saavutetun tutkinnon osuus saavutetuista tutkinnoista lähtötutkinnon mukaan (VM, 2019)

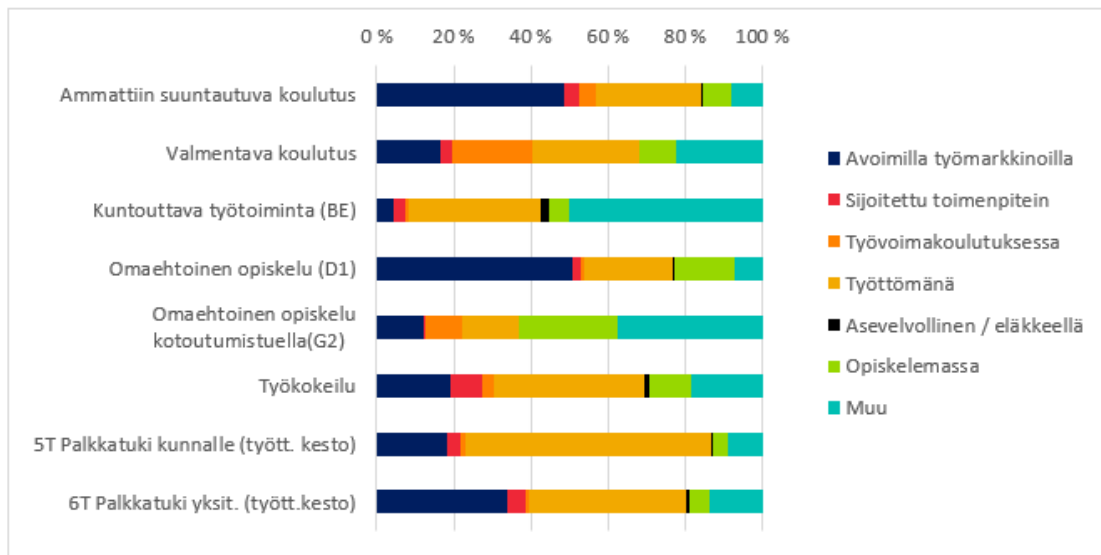

Kuvio 5 Saavutetun tutkinnon osuus saavutetuista tutkinnoista lähtötutkinnon mukaan

Omaehtoisen opiskelun jälkeen työllistyä noin puolet...

Kuvio 28. Yleisimmiltä toimenpiteiltä sijoittuminen 6kk jakson päättymisen jälkeen vuonna 2017 (lähde: URA & Tilastokeskuksen työssäkäyntiaineisto)

...mutta omaehtoisen opiskelijat ovat hyvin valikoituneita

Taulukko 4. Omaehtoiseen opiskeluun ja ammatilliseen työvoimakoulutukseen 2019 osallistuneiden ominaisuuksia

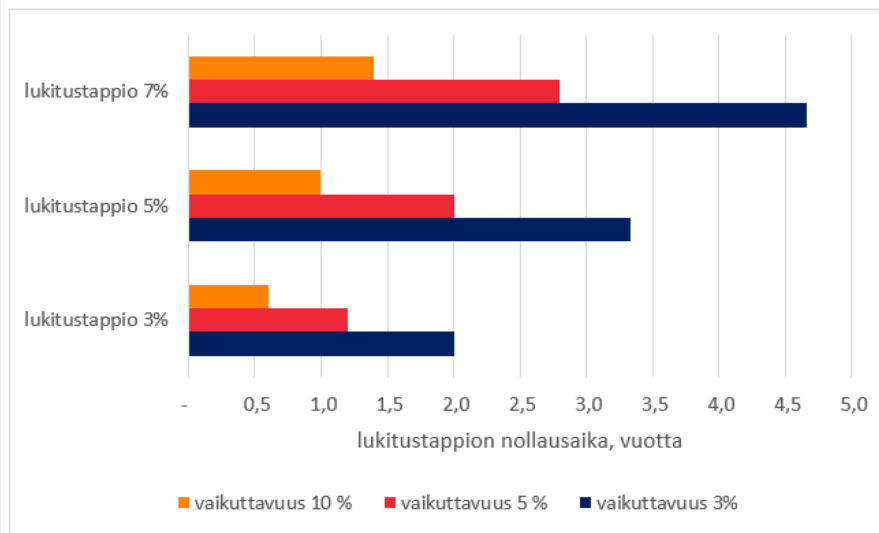
	Palveluissa laskentapäivänä	Töissä avoimilla markkinoilla 6kk jäljessä*		Naisia	Alle 25	Yli 55	Korkeakoulu-tettuja	Korkeintaan peruste tai tuntematon	Pitkäaikais-työttömiä	Edeltävän työttömyyden kesto alka-neilla	Terveyshaittoja	Edeltävä työllisyyskoodi: työssä yleisillä työmarkkinoilla
<u>Omaehtoinen, kotimaiset kielet</u>	19 861	52 %		12 619	67	904	3 700	3 730	2 296	16	1 829	2 064
%	100 %			64 %	0 %	5 %	19 %	19 %	12 %		9 %	10 %
Työvoimakoulutus**, kotimaiset kielet	10 430	50 %		4 650	1 441	1 172	1 709	2 272	930	20	841	1 091
%	100 %			45 %	14 %	11 %	16 %	22 %	9 %		8 %	10 %
Omaehtoinen, vieraskieliset	17 055	18 %		8 907	3 480	500	2 836	10 353	638	9	157	534
%	100 %			52 %	20 %	3 %	17 %	61 %	4 %		1 %	3 %
Työvoimakoulutus, vieraskieliset	8 959	40 %		5 052	890	394	2 047	4 475	232	12	69	388
%	100 %			56 %	10 %	4 %	23 %	50 %	3 %		1 %	4 %
* Sijoittumistieto URA:n ja Työssäkäyntitilaston perusteella. Äidinkielen sijaan käytetty kansalaisuustietoa.												
** Sisältää myös yrittäjäkoulutuksen												

Omaehtoisen koulutuksen lukitustappio tulee maksettua takaisin noin kahdessa vuodessa?

- Työmarkkinatuella
32,30e/pvä ja kesto 134 päivää → 4 341e/hlö → 226,4ME
- Ansiosidonnaisella
70,83e/pvä ja kesto 114 päivää → 8074e/hlö → 119ME + kulukorvaukset
- Peruspäivärahalla
32,4e/pvä ja kesto 111 päivää → 3 596e/hlö ..> 19,6ME
- Yhteensä n. 365 ME

Kuvio 32. Koulutuksen aiheuttaman 2 v. lukitusvaikutuksen nollautuminen eri lukitustappiotasoilla ja vuositason vaikuttavuuksilla, valtion työttömyysturvakustannukset⁴

Päätelmiä

- Onko työvoimakoulutuksen korvautuminen omaehtoisella kaikilta osin tarkoituksenmukaista? Omaehtoinen opiskelu kestää pidempään ja yleensä ei ole suoraan työmarkkinoiden tarpeeseen suuntautuvaa.
- Lähes puolet volyymistä on maahanmuuttajien koulutusta. Nuorille kotoutujille ammatillisen koulutuksen hankkiminen on järkevää, samoin kieliopinnot yms.
- Monelta osin omaehtoisesti opiskelevat heikommassa työmarkkina-asemassa olevat, mutta omaehtoisesti opiskelee myös paljon ns. työvoimapula-ammateissa toimineita, kuten lähihoitajia ja ravintola-alan työntekijöitä. Voisiko sote-alalla löytyä muita (nopeampia) keinoja alan sisällä siirtymiseen?
- Vaikuttavuustietoa niukalti, mutta näyttää siltä, että perusasteen tai toisen asteen suorittaneilla vaikuttavuus on hyvä (jopa 10 %?), mutta koulutuksen pitkä kesto saattaa tuottaa lukkiutumisvaikutusta, mikä heikentää vaikuttavuutta.
- Opiskelijoista 20 % on korkeakoulutettuja. Erityisesti hoitoalalle hakeutuvia tradenomeja. Vaikuttavuus tulokset näyttävät kaikkein heikoimmalta korkeakoulutetuille.

A woman with long red hair tied back, wearing a blue t-shirt and blue work gloves, is focused on working with a vertical metal rod in a factory. The background is a blurred industrial environment with blue and orange cables. The word "Kiitos!" is overlaid in white text.

Kiitos!